

Luboš Velecký

Petr Bezruč - Nedožitý 130. narozeniny 1867 - 1997

Muzejný spolek Valtice se rozhodl navázat na již pomalu zapomenutou tradici desetiletých výstav Petra Bezruče ve Valticích. První výstava Petra Bezruče byla uspořádána v roce 1948 při příležitosti jeho jmenování čestným občanem města Valtic. K devadesátiletému výročí narození byl uspořádán pamětní večer 26. září 1957. 20. prosince 1958 byl na paměť Petra Bezruče uspořádán ve Valticích „Koncertní zájezd mužského pěveckého sboru Nešvera z Olomouce“. Ke stým narozeninám byl uspořádán slavnostní večer 15. listopadu 1967 a výstava v sále vinárny ve Valticích.

K uspořádání nynější výstavy jsme se rozhodli protože je tomu 50 let, co byl básník Petr Bezruč jmenován Městským národním výborem ve Valticích při příležitosti 80. narozenin čestným občanem našeho města. Výstava byla zpracována členy našeho spolku z materiálu, které jsme shromáždili, a také ze zapůjčených exponátů od místního sběratele pana Jaroslava Glončáka, paní Jiřiny Doležalové, rozené Gajdošové, pana Pavla Doležala, pana Luboše Veleckého a pana Bohuslava Znamenáka. Některé exponáty daroval spolek Městský úřad. Naše výstava byla otevřena 8. srpna 1997 vernisáží a bude trvat po dobu zájmu. Na výstavě máme ve dvaceti vitrínách vystaveno na 120 předmětů dvojrozměrného charakteru převážně vlastnoručně podepsaných bibliofilii, korespondence a dva panely jsou věnovány filatelistické sbírce „Petr Bezruč, život a dílo básníka v poštovních dokladech“. Výstavu navštívilo do polovinu října na 1000 návštěvníků, převážně z vyšších ročníků škol v okolí.

Petr Bezruč miloval slunečný a vinorodý jih Moravy; viděl v něm svobodný a radostný protějšek teskného Slezska. Procestoval jej křížem krážem a oslavil v četných popěvcích a zdravicích. Tyto verše byly vytištěny porůznu časopisecky a dvakrát také knižně v Břeclavi. Roku 1937 je vydal A. Kučík pod názvem „Jižní Morava v písních P. Bezruče“, roku 1947 V. Stratil pod názvem „Zpěvy o zemi slunečné“. Ale byly pojaty i do různých bezručovských sborníků. Roku 1937 vyšlo v Břeclavi největší vydání Slezských písní s 50 linoryty J. Dobrovolského. Petr Bezruč miloval Valtice, navštěvoval je již za Rakouska a v těchto návštěvách pokračoval i za první republiky, zvláště když se do Valtic přestěhoval ředitel brněnského sirotčince Josef Matějka, který patřil k brněnskému kroužku básníkůvých přátel. Petr Bezruč při svých cestách pokaždé navštívil svého přítele ve Valticích. Z té doby pochází též známá báseň Slezských písní „Valčice“. Z Valtic chodíval básník pěšky lipovou alejí po silnici přes Lednici do Podivína buď sám, nebo se svými přáteli podle poslední sloky básně: „Pod lipami silnice, do Lednice jdem“. Ulice kterou alej začíná se jmenuje od doby jmenování čestným občanem Bezručova a též alej do Lednice je nazvána Bezručovou alejí. Roku 1946 napsal do Valtic: „Býval jsem vášnivý turista a chodíval jsem pěšky z Podivína přes Lednici, někdy též z Mikulova do Valčic. Kraj se mi líbil, okouzloval mě tak, že jsem myslíval, že by bylo dobře na penzi odejít do Valčic. Rybníky, aleje, víno, pohled na Pálavu, čisté město...“. Při jedné ze svých procházek navštívil lesík na vyvýšenině, odkud byl krásný pohled na Valtice, na kolonádu na Homoli, přes rybník Nesyt k Mikulovu a na Pálavské kopce. Tento pohled se mu neobyčejně líbil. Později bylo toto místo upraveno a jmenuje se Bezručova vyhlídka. V roce 1922 se ředitel Matějka vzdal své funkce ředitele sirotčince a odstěhoval se zpět do Brna. V té době navštívil Bezruč Valtice asi naposledy. Zájem o náš kraj je též vyjádřen pozdější básníkovou spoluprací s akademickým malířem Rudolfem Gajdošem, jehož obrazy Bezruč obdivoval.

Výstava je rozdělena do podrobných témat: Rodné Opavsko, Bezručovo Valašsko a Haná, Bezruč a Ostravsko, Bezruč turista, Krása mateřštiny, Novoroční gratulace, Bezruč a Kyjovsko, Bezruč humorista, Bezruč a Valtice, Petr Bezruč Valčice, Čestný občan města Valtic, Jaroslav Kříčka a Petr Bezruč, Bezruč a Rudolf Gajdoš, Bezručova korespondence, Bezruč a národní malíř, Básníci a P.B., Slezské písně, Rozloučení s básníkem, Stuzkonoska modrá a Bezruč ve filatelii.

Mezi členy našeho Muzejního spolku Valtice, který je občanským sdružením, jsou zájemci o vlastivědnou činnost. I když odborník možná odhalí některé amatérské nepřesnosti na naší výstavě, jistě alespoň ocení naše nadšení. Hlavním cílem našeho počínání je vytvoření trvalého městského muzea a také zachycení dnešního dění ve Valticích.